

- Jau, då e mi klæ

Instruktør Marianne Løge mener ikke å trampe i André Bjerkes bed når hun har gjort om hans My Fair Lady-oversettelse til Arendals-dialekt.

BIRTE HEGERLUND RUNDE
bhr@agderposten.no 971 91 630

– Men jeg tror det vil bli godt mottatt, sier instruktør Marianne Løge fra salen under prøvene til den store oppsetningen av Arendal Musikkteaters My Fair Lady i Arendal kulturhus.

I tillegg til at hun synes den engelske cockneydialekten, fra originaloppsetningen av musikalen, sletter mer på arendalsk enn noen andre norske dialekter, ser hun at det også faller mer naturlig for skuespillerne å snakke på sin egen dialekt.

I alle fall for de fleste.

Øvd på skarring

– Jeg har øvd en del, ja, og er gift med en fra Arendal. Men det vanskeligste er å skarre. Jeg skarret der jeg ikke skal skarre, sier trønderen, Anette Roel Langemyr som er blomsterpike i stykket.

I rollen som arbeiderklassejenta Eliza Doolittle finner vi Risør-jenta Matilde Ibsen. Hun har vennet seg godt til de bløde konsonantene og «jau» og «ikkje».

Språkromd

– Dette er et kaldblodig mord på det engelske språk, sier professor og overklasseherre Higgins (Stephan Hergel) om den engelske arbeiderklassedialekten, cockney.

Dialekter og sosial rang har en vesentlig rolle i historien som omhandler det store kassesillet i London i 1913. Den brede dialekten til Eliza Doolittle må finnes opp, om hun skal lykkes i å klatre oppover i det sosiale lag i samfunnet.

Utvasket skille

– Før kunne du høre om noen kom fra Saltrød eller Barbu, men det kan du ikke lenger. Nå kommer det mer an på personens bakgrunn og miljø, mener Jonas Låne, norsklektor og forfatter av de mange bøkene om Arendals-dialekten.

Han synes det er strålende at Arendals-dialekten brukes i My Fair Lady. Men å ta i bruk en

dialekt som skal representere det lavere sosiale lag, kan vekke språkprofessorens engasjement. Ved oppsetningen av My Fair Lady på Folketeateret i Oslo i fjor, ble regissørene beskyldt for å komme med fordommer mot Østfolds tjukke -L og sch-lyd for kjhyden, av de to språkprofessorene, Janne Bondi Johannessen og Ruth Vatvedt Fjeld ved Universitetet i Oslo.

– Jeg synes det å dele folks dialekttrekk inn i høyverdig og laverestående, det rimer veldig dårlig med dagens Norge, sier Janne Bondi Johannessen.

Men hun tror samtidig at grunnen til at bokmål blir koblet til en høyere klasse, har å gjøre med at jo mer belest en person er, desto mer kan dialekten bli sløpt ned. I tillegg til at studenter ofte må flytte fra hjemstedet sitt, og på den måten tilpasser dialekten sin til studiestedet.

Får en del pepper

Pensjonert språkprofessor, Arne Torp, skjønner ikke at arendalsdialekten blir hengt ut som en arbeiderklassedialekt.

– Den er ikke noe arbeiderklassedialekt, men vanlig bymål. Den er opprinnelig en snobbete dialekt, fra skipsfartstiden i Arendal, sier Torp.

Instruktør Marianne Løge, har sammen med Liffe (Leif Gerhard Andersen), skrevet om manus til siste detalj og bløde konsonant.

– Dette er en forestilling. Vi har brukt en dialekt som vi kjenner, og som er et gjenkjennelig virkemiddel for publikum. Den poengterer forskjellene som var i 1913. I dagens samfunn er ikke dette noe realitet, og dette er ikke en språkdebatt i 2014, poengterer Løge.

Hun presiserer at hun liker veldig godt arendalsdialekten, selv om den har fått en del pepper for å være «harrys».

– Vi synes det er kjempeåpent å bruke vår dialekt på scenen, avslutter Løge.

➔ **UT PÅ NETT:** Se video på agderposten.no

ARBEIDERKLASSEDALEKT: I Arendal Musikkteaters My Fair Lady snakker siseteten bokmål og arbeiderklassen arendalsdialekt.

SKREVET OM: Marianne Løge og Leif Gerhard «Liffe» Andersen har skrevet om manus til arendalsdialekt.